הֲלָכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּסְּעוּדָה סִימָן קעז

(ו) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קס"ח סָעִיף ח'), אִם אוֹכֵל אוֹתָם בִּלְא פַּת, טְעוּנִין בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם דִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא אֵינָהּ פּוֹטַרְתָּן, דְּלָאו מַעֲקַר סְעוּדָה הֵם. וְאֵינָם טְעוּנִים בְּרָכָה לְאַחֲרֵיהֶם, דְּכֵיוָן שֶׁבָּאוּ בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה (ז) בִּרְכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטַרְתָּם. (ח) וְאִם [ב]בְּתְחִלַּת אֲכִילָתוֹ אָכַל (ג) הַפֵּרוֹת (עִם פַּת) (ט) * וּבַסּוֹף אָכַל עִמָּהֶם פַּת, אֲפִלּוּ אִם בֵּינְתַיִם אָכַל מֵהֶם בִּלְא פַּת, (י) אֵינָם טְעוּנִים בְּרָכָה אַף לִפְנֵיהֶם: ב [ג]וּדְבָרִים הַבָּאִים לְאַחַר סְעוּדָה קֹדֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, שֶׁהָיָה מִנְהָג בִּימֵי חַכְמֵי הַגְּמָרָא שֶׁבְּסוֹף הַסְּעוּדָה הָיוּ מוֹשְׁכִים יְדֵיהֶם מִן הַפַּת וּמְסִירִים אוֹתוֹ, וְקוֹבְעִים עַצְמָם לֶאֱכֹל פֵּרוֹת, וְלִשְׁתּוֹת כָּל מַה שֶּׁמְּבִיאִים אָז לִפְנֵיהֶם, בֵּין דְּבָרִים (יא) הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה בֵּין דְּבָרִים הַבָּאִים (יב) שֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה, * טְעוּנִים בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם (יג) בֵּין לְאַחֲרֵיהֶם, דְּהַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן אֵין פּוֹטְרִין אֶלָּא מַה שֶּׁנֶּאֱכַל (יד) תּוֹךְ עִקַּר הַסְּעוּדָה. וְדִין זֶה

ב הָרַא"שׁ (פ"ו סי' כח) לְדַעַת הַיְרוּשַׁלְמִי שָׁם (פ"ו ה"ח). ג שָׁם בַּגְּמָרָא לְפָרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה לאחר) וְהָרַא"שׁ (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

(פְּלִיגִי) [פְּלוּגוֹ], עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּרֹאשׁ יוֹסֵף (סק"א) דְּדַוְקָא יְרָקוֹת מְבֻשָּׁלִים, אֲבָל חַזֶּרֶת וְקִשּׁוּאִין וּמְלָפְפוֹנוֹת חַיִּים אֵינָן לְפָתָן וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶן, וְכֵן כָּתוּב בִּתְשׁוּבַת בֵּית דָּוִד (ח"א סי' פה), וְכָתַב שֶׁכֵּן נָהֲגוּ שָׁמָּה. וּלְפִי זֶה אַף אִם אָכַל תַּבְשִׁיל מִירָקוֹת אַף לְלַפֵּת אֶת הַפַּת, וְשׁוּב אַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ לְפָנָיו מִמִּינִים אֵלּוּ לְפֵרוֹת, מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם, וְאֵין לְדַחוֹת אַחַר שֶׁסִּלֵּא כְּרִסּוֹ, עַיֵּן שָׁם. וּכְמִדִּינָתֵנוּ דְּאֵיכָא עֲנָיִים שֶׁאוֹכְלִים פַּת שַׁחֲרִית וּמְלָפְתִין אוֹתוֹ עִם צְנוֹן וּבְצָלִים וְקִשּׁוּאִים חַיִּים, נִרְאֶה שֶׁאִם אוֹכְלִין תְּחִלָּה לְלִפְתָּן, אַף אִם אַחַר כָּךְ אוֹכֵל אוֹתָם בִּלְא פַּת, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ כְּמוֹ בִּשְׁאָר פֵּרוֹת, כְּמְבֹאָר בְּסָעִיף קָטָן שֶׁאַחַר זֶה (בבאר הי"ט):

בַּאֵר הַיטֵב

כָּל דָּבָר שֶׁבָּא לִקְנּוֹחַ, וַאֲפִלּוּ הָיָה לְפָנָיו מִשְּׁעָה שֶׁבֵּרַךְ הַמּוֹצִיא, וַאֲפִלּוּ פֵּרוֹת מְבֻשָּׁלִים, דְּאֵין פַּת פּוֹטַרְתָּן כֵּיוָן שֶׁאֵין שַׂיָּכִים לַפַּת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) שֶׁלֹּ"ה (שער האותיות עמק ברכה כלל ד אות ב). וְעַיֵּן בְּתִשׁוּבַת גִּנַּת וְרָדִים כְּלָל א' סִימָן ל' ל"א, וּבְפָרַח שׁוֹשָׁן כְּלָל א' סִימָן ר': (ג) **הַפֵּרוֹת.** דְּהֵינוּ תְּחִלַּת אֲכִילַת פֵּרוֹת לֹא תְּחִלַּת הַסְּעֻדָּה, וּמִירֵי כְּגוֹן שֶׁהָיוּ עוֹמְדִין בְּאֶמְצַע הַסְּעֻדָּה וְהִתְחִלַּת קְבִיעוּת סְעֻדָּתָן הָיָה בְּבָשָׂר וְכֵיוֹצֵא בּוֹ, וּבְאֶמְצַע סְעֻדָּתָן הֵבִיאוּ לָהֶם פֵּרוֹת כְּדֵי לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת וְאָכְלוּ מֵהֶם עִם הַפַּת, וְכֵן נָתְנָם גַּם כֵּן עֲדַיִן לֶאֱכֹל מֵהֶם עִם הַפַּת אַחַר כָּךְ, אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה, מִפְּנֵי שֶׁמֵּאַחַר שֶׁמִּתְּחִלָּה הֵבִיאוּ אוֹתָן כְּדֵי לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת וְאוֹכֵל אוֹתָם תְּחִלָּה וְסוֹף עִם הַפַּת אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ, שֶׁמִּצְּרַף עִם שְׁאָר הַסְּעֻדָּה וּמִלְּפֵת בָּהֶן הַפַּת תְּחִלָּה וְסוֹף. אֲבָל אִם לֹא הֵבִיא אוֹתָם מִתְּחִלָּה לְלַפֵּת עִמָּהֶם רַק לְקִנּוּחַ, אַף ־על פִּי שֶׁאֲכָלָם תְּחִלָּה וְסוֹף עִם פַּת, אִם אוֹכֵל בְּאֶמְצַע בִּלְא פַּת צָרִיךְ לְבָרֵךְ, כֵּיוָן שֶׁלֹּא בָּאוּ מִתְּחִלָּה לְלַפֵּת הַפַּת, זֶהוּ דַּעַת תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (כט. ד"ה אמר רב פפא). אֲבָל שִׁישׁ עוֹד דֵּעוֹת אֲחֵרוֹת, וְלָכֵן כָּתְבוּ הַגָּהוֹת מֵימוֹנִי (ברכות פ"ד ה"ט) דְּיֵרֵא שָׁמַיִם כְּשֶׁמְּבִיאִין לוֹ פֵּרוֹת בְּאֶמְצַע סְעֻדָּתוֹ לְלַפֵּת הַפַּת, יֹאכַל מֵהֶם מְעַט בִּלְא פַּת וְיִבָרֵךְ, וְאַחַר כָּךְ יֹאכַלֵם בֵּין בְּפַת בֵּין בִּלְא פַּת, וְכֵן כָּתַב הַבֵּ"ח (ס"ג), וְכֵן הָעֲלָה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג), וּבְפָרַח שׁוֹשָׁן כְּלָל א' סִימָן ר', וְכֵן הַטַּ"ז (סק"ג) הָאֲרִיךְ, וְהָעֲלָה לְכָסּוֹף דְּיוֹתֵר טוֹב שֶׁיֹּאכַל תְּחִלָּה בִּלְא פַּת וִיבָרֵךְ עֲלֵיהֶם. וְכָל זֶה כְּשֶׁקּוֹבֵעַ סְעֻדָּתוֹ עַל שְׁאָר דְּבָרִים מְמֵילָא הֲרֵי הַפֵּרוֹת שְׁלֹא מֵחֲמַת

בֵּאוּר הֲלָכָה

לְעִקַּר הַסְּעוּדָה, מִקְּרֵי גַּם כֵּן שֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה. וְהִנֵּה לְפִי זֶה **בִּמְדִינוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם רִבּוּי פֵּרוֹת מְאֹד וּמְבַשְּׁלִין שָׁם תָּמִיד פֵּרוֹת לְמָזוֹן כְּמוֹ בִּמְדִינוֹתֵינוּ בִּשְׁאָר תַּבְשִׁילִין, מִסְתַּבְּרָא לְכָאוֹרָה דְּיֵשׁ לוֹ דִּין שְׁאָר תַּבְשִׁיל. וְגַם בִּמְדִינוֹתֵינוּ אִם מְבַשְּׁלִין הַפֵּרוֹת לְשֵׁם מָזוֹן כְּמוֹ שְׁקוֹרִין עֲפֶ"ל צִימְע"ס וְכַדּוֹמֶה, מִצְדַּד בְּסֵפֶר יְד הַקְּטָנָה** (ברכות פ"ג מנחת עני אות לב) **דְּגַם כֵּן אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה, וּמִכָּל מָקוֹם** כֵּיוָן שֶׁאֵין הַדִּין בְּרוּר **כָּתַב דְּיִבָּרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל פֵּרוֹ חַי** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. **וְנִרְאֶה דְּאִם בְּשֶׁל הַפֵּרוֹת בְּיַחַד עִם הַפִּתּוֹחֵי אֲדָמָה, מִסְתַּבְּרָא דְּזֶה וַדַּאי בִּכְלַל שְׁאָר תַּבְשִׁילִין שֶׁהֵן בְּאִין לְמָזוֹן וּלְהַשְׁבִּיעַ, וְאֵין צָרִיךְ לְהַחְמִיר בָּזֶה לְבָרֵךְ עַל פְּרִי חַי:**

* **וּבַסּוֹף אָכַל עִמָּהֶם.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט) **מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ דְּהוּא לְעִיכּוּבָא** דְּבִלְאוֹ הָכִי צָרִיךְ בְּרָכָה, וְהוּא מַהַלְכוֹשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְהִנֵּה בָּאֱמֶת זֶהוּ רַק לְדַעַת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה** (כט:) **וּסְ"ג וְהַגָּהַת מֵימוֹנִי** (ברכות פ"ד ה"ט), **אֲבָל לְהָרַא"שׁ** (קיצור פסקי הרא"ש פ"ו אות כח) **וְהַשּׁוּר אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הַפֵּרוֹת, כֵּיוָן שֶׁמִּתְּחִלָּה הוּבְאוּ לֶאֱכֹל אוֹתָם עִם הַפַּת וְהִתְחִיל לֶאֱכֹלָן עִם פַּת.** וּמִדְּבְרֵי הַמְחַבֵּר אֵין רְאָיָה לְהֶפֶךְ, דְּאֶפְשָׁר דְּכַוָּנָתוֹ דְּבִאְפֵּן זֶה הוּא יָצָא יְדֵי רֹב הַפּוֹסְקִים אֲבָל אִי לָאו הָכִי יֵשׁ סָפֵק בְּדָבָר, וְכֵן כָּתַב בְּנֵהַר שָׁלוֹם (סק"ב). **וּבְוַדַּאי לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה שֶׁהֵיכָא שֶׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל בֵּינְתַיִם מְעַט פֵּרוֹת בִּלְא פַּת יְהֵא בְּדַעְתּוֹ לִגְמֹר אֲכִילָתוֹ עִם הַפַּת דַּוְקָא,** דְּהָזֶה יָצָא לְכָל הַפּוֹסְקִים הַנַּ"ל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף:

ב * **טְעוּנִים בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם וּבֵין לְאַחֲרֵיהֶם.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) **שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא** (ברכות פ"ד ה"י) **דְּמֵילְיַח הַבָּא לִפְנֵי הַמָּזוֹן וּפַת הַבָּא עִם הַמֵּילְיַח לְאַחַר הַמָּזוֹן טְעוּנָה בְּרָכָה לִפְנֵיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ,** וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בָּאוּרוֹ]. **וְהִנֵּה דִּין הַשֵּׁנִי שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן אֵין שַׁיָּךְ בְּמִדִּינוֹתֵינוּ, דְּהַכֹּל נֶחְשָׁב אֲצִלֵנוּ תּוֹךְ הַמָּזוֹן. וְגַם לְעִנְיַן דִּין הָרִאשׁוֹן לְפִי מַה שֶּׁהֵבִיא מָגֵן** אַבְרָהָם בְּשֵׁם הָרַא"שׁ (פ"ו סי' כ"ו) בְּסִימָן קע"ד (סק"ט) דְּדָבָר שֶׁבָּא לְגָרֵר תַּאֲוַת הַמַּאֲכָל אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה לְאַחֲרָיו, דְּשַׁיָּךְ לְפִעְדָה וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטְרוֹ, וּכְבָר הֵעִיר בָּזֶה שָׁם הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים צָאנְזֶ"ר בְּהַגָּהוֹתָיו. **וְאוּלַי דְּמֵירֵי דְּאֵינוֹ אוֹכְלוֹ כְּדֵי לְגָרֵר תַּאֲוַת הַמַּאֲכָל, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

לְבָרֵךְ. וּבְדִיעֲבַד אִם לֹא בֵּרַךְ מִתְּחִלָּה, מֻתָּר לֶאֱכֹל, אַף שֶׁיִּרְאֶה לֶאֱכֹל גַּם לְבַסּוֹף עִם פַּת. אָמְנָם אִם עִקַּר קְבִיעַת סְעוּדָתוֹ הָיְתָה מִתְּחִלָּה עַל הַפֵּרוֹת, אָז לְכָלֵי עֶלְמָא אֲפִלּוּ אִם אוֹכֵל אַחַר כָּךְ בִּלְא פַּת אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן ג'. אִם אָכַל פַּשְׁטִיד"א שֶׁמְּמַלְּא עִם פֵּרוֹת (מז) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הַפֵּרוֹת, דְּנִטְפָּלִים הֵם לְהַקֶּמַח. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קס"ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק מג): **ב (יא) הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה.** כְּגוֹן בָּשָׂר וְדָגִים וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה וְכֵנ"ל: **(יב) שֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה.** כְּמוֹ פֵּרוֹת וּמִינֵי מְתִיקָה הַבָּאִים רַק לְקִנּוּחַ וְכֵנ"ל: **(יג) בֵּין לְאַחֲרֵיהֶם.** וְאַף אִם אָכַל דְּבָרִים שֶׁבִּרְכָתָן מְעַיֵּן שָׁלֹשׁ לֹא נִפְטְרוּ בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן, דִּבְרָכַת הַמָּזוֹן אֵינוֹ פּוֹטֵר מְעַיֵּן שָׁלֹשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּן בְּסִימָן ר"ח סָעִיף י"ז (ס"ק עה), עַיֵּן שָׁם: **(יד) תּוֹךְ עִקַּר הַסְּעוּדָה.** דְּאַחַר שֶׁפָּשְׁטוּ יְדֵיהֶם מִן הַפַּת שׁוּב אֵין נִטְפָּלִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יא) טַ"ז (סק"א): **(יב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) בְּבָאוּר רַבֵּנוּ יוֹנָה (כט:): **(יג)** דְּמֵה שֶׁאוֹכֵל עִם הַפַּת לְעוֹלָם אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה, דְּנִטְפָּלִים הֵם לְהַפַּת: **(יד)** לְבוּשׁ וְטַ"ז בְּסוֹף סָעִיף קָטָן ג' וְחַיֵּי אָדָם (כלל מג ס"ב): **(טו)** בֵּ"ח (ס"ג) וְשֶׁלֹּ"ה (שערי האותיות עמק ברכה כלל ד אות א) וְטַ"ז (סק"ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(מז)** אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מָצוּי בֵּינֵינוּ, לְפִי * שֶׁאֵין אָנוּ רְגִילִין * לְמְשֹׁךְ יָדֵינוּ מִן הַפַּת עַד בִּרְכַּת הַמָּזוֹן: **ג** (טו) [ד]**וְאִם קוֹבֵעַ לִפְתַּן סְעוּדָתוֹ עַל הַפֵּרוֹת, הָוֵי לֵיהּ הַפֵּרוֹת כִּדְבָרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַפְּעוּדָה, * וַאֲפִלּוּ אִם אוֹכֵל מֵהַפֵּרוֹת בִּתְחִלַּת סְעוּדָתוֹ בְּלֹא פַּת, אֵינוֹ מְבָרֵךְ לֹא לִפְנֵיהֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם,** (טז) [ה]**וְיֵשׁ חוֹלְקִין. וְלָכֵן * טוֹב שֶׁיֹּאכַל בִּתְחִלָּה מֵהַפֵּרוֹת עִם פַּת, וְאָז אֲפִלּוּ אִם אַחַר כָּךְ יֹאכַל מַהֶם בְּלֹא פַּת אֵינָם טְעוּנִים בְּרָכָה כְּלָל.** הַגָּהָה: (יז) וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חוֹזֵר לְבַסּוֹף לֶאֱכֹל עִמָּהֶם פַּת, מֵאַחַר שֶׁעִקַּר קְבִיעוּת הָיָה עֲלֵיהֶם (בית יוסף (ד"ה ומ"ש רמינו אלגז) בשם הרבינו יונה (כט:)): **ד** [ו]**אַף עַל פִּי** (יח) **שֶׁלֹּא הָיוּ הַפֵּרוֹת לְפָנָיו בְּשָׁעָה שֶׁבֵּרַךְ עַל הַפַּת, כֵּיוָן דְּלִלַּפֵּת אֶת הַפַּת הֵם בָּאִים אֵינָם טְעוּנִים** (ז) (יט) **בְּרָכָה כְּלָל:** **ה** [ז]**אִם אַחַר שֶׁבֵּרַךְ עַל הַפַּת שָׁלְחוּ לוֹ מִבֵּית אֲחֵרִים שֶׁאֵינוֹ סָמוּךְ עֲלֵיהֶם וְלֹא הָיָה דַּעְתּוֹ עַל הַדּוֹרוֹן, אֲפִלּוּ מִדְּבָרִים** (כ) **שֶׁדַּרְכָּן לָבֹא לְלַפֵּת אֶת הַפַּת צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן כְּדִין נִמְלָךְ.** הַגָּהָה: וְלֹא רָאִיתִי נִזְהָרִים בָּזֶה, וְאָפְשָׁר דְּטַעְמָא דִּסְתָם (ה) דַּעַת הָאָדָם (כא) עַל כָּל מַה שֶּׁמְּבִיאִין לוֹ בַּסְּעוּדָה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר"ו (ס"ה):

ד טוּר בְּשֵׁם הָרא"ש (פ"ו סי' כח). ה סְמ"ג (הַהֲנָהַת מֵימוֹנִי פֶּרֶק ד' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (אות ט"). ו הָרַשְׁבָּ"א (מא:) בְּשֵׁם הַר"ר זַרְחִיָּה (המאור כט:). ז בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומיהו) וְכֵן מְצָא בְּסֵפֶר הַפַּרְדֵּס (ענין נסילה).

בַּאֵר הֵיטֵב

הַסְּעֻדָה, אֲבָל מִי שֶׁקּוֹבֵעַ סְעֻדָתוֹ עַל הַפֵּרוֹת מִבְּאֹר בְּסָעִיף ג' דְּיֹאכַל תְּחִלָּה עִם הַפַּת, וְאָז לֹא יִצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ עַל מַה שֶּׁיֹּאכַל אַחַר כָּךְ בְּלֹא פַּת. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר בְּאֹר עֵשֶׂק סִימָן ל"ב: **ד** (ז) **בְּרָכָה כְּלָל.** פֵּרוּשׁ לְמָה שֶׁאוֹכֵל עִם הַפַּת: **ה** (ה) **דַּעַת.** וּפְשׁוּט דִּבְפֵרוֹת לֹא מְהָנֵי דַּעְתּוֹ אֶלָּא אִם כֵּן מִלַּפֵּת הַפַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף א'.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲלֵיהֶן, וְלָכֵן צְרִיכִין בְּרָכָה בִּפְנֵי עַצְמָם בֵּין לִפְנֵיהֶם בֵּין לְאַחֲרֵיהֶם:

ג (טו) **וְאִם קוֹבֵעַ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקִּבְיעַת סְעוּדָתוֹ לְלַפֵּת הַפַּת הָיָה רַק אֵלּוּ הַפֵּרוֹת, וְעַל כֵּן נֶחְשָׁבִים הֵם כִּשְׁאָר דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל בְּסָעִיף א': (טז) **וְיֵשׁ חוֹלְקִין.** סְבִירָא לְהוּ דְּמִכָּל מָקוֹם אִם אָכַל מֵהֶם בִּתְחִלָּה בְּלֹא פַּת אֵינָם נַעֲשִׂים טָפֵל לְהַסְּעוּדָה, וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בִּתְחִלָּה: (יז) **וְאַף עַל פִּי וְכוּ' מֵאַחַר כוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף דִּבְסָעִיף א' אָמְרִינַן שֶׁיֹּאכַל פַּת דַּוְקָא גַּם לְבַסּוֹף, (יח) בָּזֶה שֶׁעִקַּר קְבִיעַת סְעוּדָתוֹ מִתְּחִלָּה הָיָה רַק עַל אֵלּוּ הַפֵּרוֹת, יוּכַל לֶאֱכֹל אַחַר כָּךְ לְכַלֵּי עֶלְמָא בְּלֹא בְּרָכָה אַף שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל עִמָּהֶם עוֹד פַּת: **ד** (יח) **שֶׁלֹּא הָיוּ וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ לֹא הָיָה גַּם כֵּן דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶם בְּפֵרוּשׁ, דְּכֵיוָן שֶׁקּוֹבֵעַ עַצְמוֹ לַאֲכִילָה הֲרֵי מִן הַסְּתָם דַּעְתּוֹ עַל כָּל מָה שֶׁיְּבִיאוּ לוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רי"ב (סק"ב)]: (יט) **בְּרָכָה כְּלָל.** פֵּרוּשׁ לְמָה שֶׁאוֹכֵל עִם הַפַּת, וּמַה שֶּׁאוֹכֵל בְּלֹא פַּת נִתְבָּאֵר בַּסְּעִיפִים הַקּוֹדְמִים: **ה** (כ) **שֶׁדַּרְכָּן לָבוֹא וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (יח) וְגַם אוֹכְלָן עִם הַפַּת, כֵּיוָן שֶׁהוּא מִבֵּית אֲחֵרִים שֶׁבְּוַדַּאי לֹא הָיָה דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶם כְּלָל, אֵין נִפְטָרִין בִּבְרָכַת הַפַּת: (כא) **עַל כָּל מַה וְכוּ'.** וְהֵיינוּ כְּשֶׁהֵבִיאוּ לוֹ דְּבָרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף א', דְּאִלּוּ אִם הֵבִיאוּ לוֹ מִינֵי פֵּרוֹת, לֹא מְהָנֵי אֲפִלּוּ הָיָה דַּעְתּוֹ לָזֶה בְּשָׁעַת בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא שֶׁיּוּכַל לֶאֱכֹלָן אַחַר כָּךְ בְּלֹא בְּרָכָה [וַאֲפִלּוּ בִּפֵרוֹת שֶׁלּוֹ], אֶלָּא אִם כֵּן מִלַּפֵּת בָּהֶם הַפַּת.

קְצוֹר דִּינֵי פֵּרוֹת הַבָּאִים בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה. אִם אוֹכֵל עִם הַפַּת, דְּאֵין צָרִיךְ בְּרָכָה כְּלָל, [וְעַל פֵּרוּשׁ זֶה כָּתַב שָׁם דְּהוּא כְּפִשְׁטֵיהּ דְּסָגְיָא וְהוּא דִּלְא כְּפֵרוּשׁ שֵׁנִי שָׁם שֶׁהוּא כְּפֵרוּשׁ הַבָּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות ברכות פ"ו) סְבִירָא לֵיהּ נַמִּי דְּעַל כָּל פָּנִים בְּרָכָה לְבָסוֹף אֵין צָרִיךְ עַל דְּבָרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה, דִּבְרָכָה בְּתִחִלָּה צָרִיךְ מִשּׁוּם דְּאֵין מְלַפֵּת בָּהֶם אֶת הַפַּת, אֲבָל בְּרָכָה לְבָסוֹף אֵין צָרִיךְ רַק בְּפֵרוֹת, עַיֵּן שָׁם. וּבְרִבְּנוּ חֲנַנְאֵל הַמּוּבָא בְּאוֹר זָרוֹעַ (שם) מוּכָח לְכְאוֹרָה נַמִּי שֶׁסְּבִירָא לֵיהּ כֵּן, שֶׁכָּתַב דְּזֶה קָאֵי עַל דְּבָרִים הַבָּאִים שֶׁלֹּא מַחֲמַת הַסְּעוּדָה כְּגוֹן אֲבַטִּיחִים וְרִמּוֹנִים, דִּכֵיוָן שֶׁמְּשְׁכוּ יָדֵיהֶם מִן הַפַּת וְאֵינָם בָּאִים לְלַפֵּת הַפַּת צָרִיךְ בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם וּבֵין לְאַחֲרֵיהֶם, וְכֵן הֵבִיא שָׁם גַּם בְּשֵׁם הָעָרוּךְ (שם). וּלְעִנְיַן בְּשָׂר וְדָגִים יֵשׁ לוֹמַר דִּסְבִירָא לֵיהּ נַמִּי דְּמִכָּל מָקוֹם הַפַּת וְאֵינָם בָּאִים לְלַפֵּת הַפַּת צָרִיךְ בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם וּבֵין לְאַחֲרֵיהֶם, וְכֵן הֵבִיא שָׁם בְּשֵׁם הָעָרוּךְ [וְדִלְא כְּהָרַשְׁבָּ"א הַנַּ"ל], דִּפְטוֹרָן הוּא רַק מִשּׁוּם דְּבָאִין לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְאַחַר שֶׁמָּשְׁכוּ יָדֵיהֶם מִן הַפַּת. אֲבָל בִּדְיֵעָא שֶׁהוּא תַּבְשִׁיל, הוּא בִּכְלַל דִּבְרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה, וְאִם כֵּן אַף לְאַחַר הַסְּעוּדָה צְרִיכִין בְּרָכָה אַף לְאַחֲרֵיהֶם, אֲבָל דִּבְרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה מִשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּסִבְירָא לֵיהּ כֵּן, אֲבָל הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים לֹא סְבִירָא לְהוּ כֵּן, וְהוּא כִּי הָרַשְׁבָּ"א כָּתַב דְּבֵין דִּיֵּעָא וּבֵין בָּשָׂר וְדָגִים אִם בָּאוּ אַף לְאַחַר הַסְּעוּדָה אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה לֹא לִפְנֵיהֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם, מִשּׁוּם דְּהֵם עַצְמָם עִקַּר סְעוּדָה הֵם שֶׁבָּאִים לְהַשְׁבִּיעַ, וְהָאֲשְׁכּוֹל (ח"א סי' יט) הֵבִיא בְּשֵׁם רַב הַאי גְּאוֹן שְׁנֵי פֵּרוּשִׁים בְּהַסְּגָיָא, פֵּרוּשׁ רִאשׁוֹן הוּא דִּלְאַחַר הַסְּעוּדָה שֶׁבַּשֵּׂ"ס דְּצָרִיךְ בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם וּבֵין לְאַחֲרֵיהֶם הוּא קָאֵי רַק עַל דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מַחֲמַת הַסְּעוּדָה [דַּהֵיינוּ פֵּרוֹת וְכַיּוֹצֵא בּוֹ], דְּאִם הָיָה מְבִיאָם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה צְרִיכִים בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וְאִם הֵבִיאָם לְאַחַר הַסְּעוּדָה צְרִיכִין בְּרָכָה אַף לְאַחֲרֵיהֶם, אֲבָל דִּבְרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה מִשְׁמַע דְּסִבְירָא לֵיהּ כֵּן, וְהוּא דִּלְא כְּפֵרוּשׁ שֵׁנִי שָׁם שֶׁהוּא כְּפֵרוּשׁ הַבָּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (הלכות ברכות פ"ו) סְבִירָא לֵיהּ נַמִּי דְּעַל כָּל פָּנִים בְּרָכָה לְבָסוֹף אֵין צָרִיךְ עַל דְּבָרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה אַף אִם הֵבִיאָן לְאַחַר הַסְּעוּדָה, דִּבְרָכָה בְּתִחִלָּה צָרִיךְ מִשּׁוּם דְּאֵין מְלַפֵּת בָּהֶם אֶת הַפַּת, אֲבָל בְּרָכָה לְבָסוֹף אֵין צָרִיךְ רַק בְּפֵרוֹת, עַיֵּן שָׁם. וּבְרִבְּנוּ חֲנַנְאֵל הַמּוּבָא בְּאוֹר זָרוֹעַ (שם) מוּכָח לְכְאוֹרָה נַמִּי שֶׁסְּבִירָא לֵיהּ כֵּן, שֶׁכָּתַב דְּזֶה קָאֵי עַל דְּבָרִים הַבָּאִים שֶׁלֹּא מַחֲמַת הַסְּעוּדָה כְּגוֹן אֲבַטִּיחִים וְרִמּוֹנִים, דִּכֵיוָן שֶׁמָּשְׁכוּ יָדֵיהֶם מִן הַפַּת וְאֵינָם בָּאִים לְלַפֵּת הַפַּת צָרִיךְ בְּרָכָה בֵּין לִפְנֵיהֶם וּבֵין לְאַחֲרֵיהֶם, וְכֵן הֵבִיא שָׁם גַּם בְּשֵׁם הָעָרוּךְ [וְדִלְא כְּהָרַשְׁבָּ"א הַנַּ"ל], דִּפְטוֹרָן הוּא רַק מִשּׁוּם דְּבָאִין לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְאַחַר שֶׁמָּשְׁכוּ יָדֵיהֶם מִן הַפַּת. אֲבָל בִּדְיֵעָא שֶׁהוּא תַּבְשִׁיל, הוּא בִּכְלַל דִּבְרִים הַבָּאִים מַחֲמַת הַסְּעוּדָה, וְאִם כֵּן אַף